

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХИСНИКА ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ НЕІЗОЛЯЦІЙНИХ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Євген Олександрович ФЕДОСЄВ,

*аспірант кафедри кримінального процесу та
стратегічних розслідувань Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ*

Відповідно до ст. 131 КПК України, задля забезпечення дієвості кримінального провадження можуть бути застосовані заходи забезпечення кримінального провадження, серед яких є і запобіжні заходи, що в свою чергу в науковій літературі поділяються на ізоляційні та неізоляційні запобіжні заходи.

Аналіз наукової літератури та кримінального процесуального законодавства дозволив зробити висновок що неізоляційними запобіжними заходами є заходи забезпечення кримінального провадження, які не пов'язаних з ізоляцією особи та застосовуються задля забезпечення дієвості кримінального провадження на підставі судового рішення з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим чи особами, до яких передбачається застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, покладених на них обов'язків а також запобігання спробам вчинити дії, що передбачені в ст. 177 КПК України.

До неізоляційних запобіжних заходів слід на нашу думку відносити особисте зобов'язання, особисту поруку, заставу, передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд батьків, опікунів чи піклувальників, а до неповнолітніх, які виховуються в дитячій установі, - передання їх під нагляд адміністрації цієї установи; передання осіб, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішувалося питання про їх застосування на піклування опікунам, близьким родичам чи членам сім'ї з обов'язковим лікарським наглядом.

Ці заходи можуть бути застосовані на різних стадіях кримінального провадження до осіб, які перебувають в різних процесуальних статусах, а саме – до підозрюваного, обвинуваченого, а також до осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування. Захисник, приймаючи участь в кримінальному провадженні здійснює свою процесуальну діяльність зокрема і під час застосування неізоляційних запобіжних заходів.

Процесуальна діяльність захисника під час застосування неізоляційних запобіжних заходів має своє чітко визначене функціональне призначення, яке безпосередньо спрямоване на забезпечення законності, обґрунтованості та пропорційності застосування таких заходів, а також на мінімізацію можливих негативних наслідків для прав та свобод його клієнта.

Функціональне призначення процесуальної діяльності захисника під час застосування неізоляційних запобіжних заходів безпосередньо залежить від

мети застосування неізоляційних запобіжних заходів, якою є забезпечення дієвості кримінального провадження та виконання підозрюваним, обвинуваченим або особою, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, покладених на них процесуальних обов'язків, а також запобігання спробам здійснити дії, передбачені в ч.1 ст. 177 КПК України і від мети діяльності захисника під час застосування неізоляційних запобіжних заходів - захисту прав та законних інтересів підозрюваного чи обвинуваченого або осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, від необґрунтованого та незаконного обмеження їхніх прав і свобод.

Відповідно до вищезазначеного, вважаємо що функціональне призначення процесуальної діяльності захисника під час застосування неізоляційних запобіжних заходів полягає у забезпеченні ефективного захисту прав та законних інтересів підозрюваного чи обвинуваченого або осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, від необґрунтованого та незаконного обмеження їхніх прав і свобод під час обрання, зміни чи скасування запобіжних заходів, не пов'язаних з ізоляцією.

На підставі аналізу Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», можемо зробити висновок, що це призначення реалізується через виконання захисником низки важливих функцій: надання кваліфікованої юридичної допомоги та консультування свого клієнта; активної участі у судових засіданнях з розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу; збору та подання доказів на користь підозрюваного/обвинуваченого; застосування тактичних прийомів захисту, спрямованих на мінімізацію обмежень прав і свобод клієнта; оскарження рішення до апеляційного суду; контролю за дотриманням умов його застосування; ініціювання процедури зміни або скасування застосованого неізоляційного запобіжного заходу

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>;
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>